

מ"ח 3349/24 - עתניאל מדאר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 3349/24

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקש: עתניאל מדאר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר

בשם המבקש: בעצמו

החלטה

בקשה להורות על קיום משפט חוזר לפי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט או החוק) בעניינו של המבקש, שהורשע בעבירת גרימת מוות ברשלנות ובעבירת גרימת חבלה ברשלנות לפי סעיפים 340 ו-341 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בת"פ (שלום רח') 16-10-35202 פרקליטות מחוז מרכז נ' זרוג (22.1.2019). זאת, לאחר שגוף תאורה, באולם אירועים שאותו בדק המבקש, קרס, וגרם למותה של אחת ממשתתפות האירוע ולפציעתם של 17 אנשים נוספים.

1. לאחר שהורשע, הגיש המבקש ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין, שנדחה על ידי בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בע"פ (מחוזי מרכז) 19-06-55391-06 זרוג נ' מדינת ישראל (2.11.2020). על פסק הדין של בית המשפט המחוזי הגיש המבקש בקשת רשות ערעור, שנדחתה על ידי בית משפט זה בהחלטתו של השופט י' אלרון, הן מהנימוק כי טענותיו של המבקש עוסקות בממצאי עובדה, שנדונו ונדחו זה מכבר על ידי ערכאות קודמות, והן לגופם של דברים, מהטעם כי לא נפל פגם בקביעת בית המשפט לפיה המבקש התרשל (רע"פ 8646/20 מדר נ' מדינת ישראל (30.12.2020)).

2. עתירתו של המבקש במסגרת בג"ץ 180/21 מדאר נ' מדינת ישראל (11.1.2021) לביטול ההחלטה ולמתן רשות ערעור על פסק הדין נדחתה; ובהמשך אף נדחתה עתירתו לדיון נוסף בדנג"ץ 256/21 מדאר נ' מדינת ישראל (14.1.2021). בד בבד עם הגשת הבקשה לדיון נוסף, הגיש המבקש בקשה לקיום משפט חוזר בעניינו במסגרת מ"ח 259/21 מדאר נ' מדינת ישראל (13.1.2021). בקשה זו למשפט חוזר נדחתה אף היא, מהסיבה כי הטענות שהציג המבקש בעלות אופי ערעורי מובהק.
3. מדובר בפעם השישית שבה המבקש, המייצג את עצמו, שוטח טענותיו בפני ערכאות בית המשפט השונות, כאשר נראה שגם בבקשה שבפניי חזר המבקש על טענותיו שהושמעו בהליכים הקודמים, כפי שיובהר להלן.
4. בבקשה זו חזר המבקש וטען, בין היתר, כי החלטתם של בתי המשפט השלום והמחוזי בדבר דחיית בקשתו להוספת ראייה הובילה לעיוות דין בעניינו ולפסילת "ראייה מזכה" כלשונו; כי אי-הגשת כתב אישום כנגד מעורבים נוספים גרמה להפלייתו באופן פסול; וכי כשלים בהתנהלות המשטרה והפרקליטות הובילו לפגיעה בו ולהרשעתו. במסגרת הבקשה מנה המבקש שורה של שגיאות בהכרעת הדין שהובילו להרשעתו, כאשר לטענתו אין הוא נושא באחריות פלילית בגין האירוע, והרשעתו היא ללא יסוד בדין וללא כל ראייה.
5. עוד התייחס המבקש לראיות חדשות שיש בהן, לטענתו, לשנות את תוצאות המשפט. המבקש צרף לבקשתו כתיב הגנה שהוגשו מטעם המדינה בשלושה הליכים אזרחיים העוסקים בתביעה נזיקית כנגד מספר נתבעים וביניהם המבקש, בגין אותו אירוע מצער (ת"א 47242-12-16; ת"א 11126-06-17; ת"א 45099-08-19) (להלן: כתיב ההגנה). המבקש הפנה למספר משפטים בכתבי ההגנה, שלטענתו "משמיטים את אחריותו והרשעתו", שכן בפסקאות אלו נאמר כי "על מגיש בקשה לרישיון עסק לפעול מול הגורמים המוסמכים בנושא ובאחריותו הבלעדית לוודא שקיבל אישורים של כלל בעלי המקצוע הרלוונטיים לנושא הבטיחות". לטענת המבקש, הוא אינו מגיש הבקשה לרישיון עסק, ומשכך אינו הגורם שנושא באחריות.
6. לאחר עיון בבקשה, בפסק הדין בעניינו של המבקש ובהחלטות הערכאות השיפוטיות בהליכים השונים, ולאור העקרונות העומדים בבסיס קיומו של משפט חוזר, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.
- משפט חוזר הוא הליך חריג וייחודי, כאשר נקודת המוצא בבחינת בקשה לקיימו היא שקביעות בית המשפט עליהן נסובה הבקשה ניתנו כדין, ובדין יסודן (מ"ח 1340/16 אזברגה נ' מדינת ישראל, פסקה יח (31.7.2016); מ"ח 1632/16 שלום נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (7.9.2017); מ"ח 2847/05 אלחרר נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (29.7.2007); מ"ח 8483/00 דרעי נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(4) 253, 262 (2003)). בכדי להבטיח איזון ראוי בין מניעת הרשעות שווא וערך חשיפת האמת לבין עקרון סופיות הדין והבטחת הוודאות המשפטית, תחם המחוקק את הדין בבקשה לארבע עילות המנויות בסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט (מ"ח 3054/23 טרטיאקוב נ' מדינת ישראל, פסקה 7 והאסמכתאות שם (4.5.2023)).
7. בבקשה שבפניי תולה המבקש טענותיו בשתי עילות. האחת, קיומן של עובדות או ראיות העשויות לשנות את תוצאות המשפט לטובתו לפי סעיף 31(א)(2) לחוק, והשנייה, קיומו של עיוות דין הנגרם לו עם הרשעתו לפי סעיף 31(א)(4) לחוק.

8. לעניין העילה הראשונה, קריאת הפסקאות אליהן מפנה המבקש בכתבי ההגנה מלמדת על כך שאין בהן כדי להשליך על שאלת אחריותו הפלילית של המבקש, ובוודאי שאין בהן כדי להביא לזיכוי. על עובדות או ראיות חדשות המצדיקות פתיחה בהליך של משפט חוזר להיות בעלות משקל סגולי שעשוי להביא לשינוי תוצאות המשפט לטובת המבקש, ועליהן להקים תשתית ממשית המצדיקה חריגה מעקרון סופיות הדיון (מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 561, 529 (1999); מ"ח 3139/13 רחמיאן נ' מדינת ישראל (25.5.2014); מ"ח 1632/16 שלום נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (7.9.2017); מ"ח 9721/16 קרן נ' מדינת ישראל, פסקה כ (26.3.2017)).

כתבי ההגנה עליהם ביקש המבקש להסתמך, אינם עולים כדי ראייה בעלת משקל סגולי מספק המצדיקה היעדרות לבקשתו, ולו מן הסיבה כי באותו הטיעון ממש מדגישים באי כוח המדינה את אחריותו הפלילית של המבקש, ואת הסתמכותה של המשטרה על האישור שנתן כמהנדס בדבר יציבותם של גופי התאורה באולם. למעשה, אין סתירה בין הטענות בכתבי ההגנה העוסקות בסוגיית האחריות הנזיקית המוטלת על הגורם המפקח, לבין אלו שנטענו בהליך הפלילי, בגינן הוטלה אחריות פלילית על המבקש בשל התנהלותו הרשלנית. בנסיבות אלו, אין בכוחה של הפניה זו לכתבי ההגנה לפגום בתשתית העובדתית שעל בסיסה הורשע המבקש.

9. למעלה מן הצורך, יוער גם כי טענות מסוג זה הושמעו בפני הערכאה הדיונית ואף זכו להתייחסות בהכרעת הדין, באופן שמצדיק התייחסות אליהן כטענות ערעוריות מטיבן, שמקומן אינו במסגרת בקשה למשפט חוזר (מ"ח 8498/13 אל-עביד נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (12.2.2015); מ"ח 2722/20 מזרחי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (16.6.2020)). כך עולה מפסק דין של בית משפט השלום בעניינו של המבקש:

"עם זאת, לא ניתן להתעלם מטענותיו של מדר, כי אי העמדתו של לוי לדין מעוררת תחושה של אי נוחות, בהיותו אחראי הן על הפיקוח העליון והן על השגת מכלול האישורים הנדרשים ל"טופס 4' ולרישיון עסק (...). עם זאת, וכפי שכבר פורט, תפקידו של לוי היה תפקיד שונה לחלוטין מזה של מדר והוא לא היה אמור לבדוק, הלכה למעשה, את המתקן המרכזי. ממילא, ולמרות תחושת אי הנוחות, אין בכך כדי לבסס טענה של הפלייה, שהיא אבחנה פסולה בין דומים, ולא אבחנה בין שונים. ממילא, גם לא ניתן להידרש בהכרעת דין, לאחריותו הפלילית של אדם, שכלל לא הועמד לדין, וגם לא ניתנה לו הזדמנות ראויה להתגונן" (ת"פ (שלום רח') 35202-10-16 פרקליטות מחוז מרכז נ' זרוג, פסקה 365 (22.1.2019)).

10. יתר טענותיו של המבקש בגינן טען לעיוות דין הועלו, נדונו ונדחו זה מכבר בהליכים קודמים, לרבות בקשתו הקודמת למשפט חוזר. כפי שהנחה מחוקק המשנה בהוראות תקנה 8 לתקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), התשי"ז-1957, אין מקום להידרש לטענות אלו במסגרת ההליך הנוכחי.

11. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ב באייר התשפ"ד (30.5.2024).

שׁוֹפֵט
